

GÖZ ÖNÜNDE NESİL-5

Nureddin Yıldız'ın "Dünya Nasıl Dönüyor?" (19.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

“Göz önündeki nesil” dediğimiz ashab-ı kiramı değerlendirmeye devam ediyoruz. On bir maddede ashab-ı kirama bakımımızın sorunsuz bir bakış olması gerektiğini tespit ettik. Bu maddelere devam edeceğiz. Fakat her ders değiştikçe, her gün geçtikçe bir hakikati tekrar etmek, yeniden zihnimize nakşetmek zorundayız. Bu hakikat şudur; ashab-ı kiramı konuşuyoruz, Peygamber konuşmuyoruz. Peygamberlerden bir peygambere iman etmiş bir nesil konuşuyoruz. Peygamber konuşurken iyi-kötü, eğri-büğrü diye bizim bir şey ilave etme hakkımız olmayan, Allah'ın teminatı altına aldığı ve buna masumluk dediğimiz bir insan konuşulmuş olur. Ama biz ashab-ı kiramı konuşurken masum olmayan fakat bizim gibi gözden irak yaşadığını zanneden bir nesil de olmayan kadroyu konuşuyoruz. Masum değil, sıradan değil. Bizim gibi insan, bizim gibi hataya maruzlar. Bizim gibi yiyorlar, içiyorlar, konuşuyorlar, bize de Cebrail gelmiyor, onlara da Cebrail gelmiyor. Ama Cebrail gelen Peygamber aleyhisselamin yanında yetmişmiş, onun birinci talebeleri olan bir kadro bunlar. Allah onlardan razı olsun.

Hassasiyetle ve hararetle bu çizgiyi, denge çizgisini, korumayı ikaz ediyorum kardeşlerim. Ashab-ı kiramı peygamberler gibi masum görmek zulümdür. Onlara da bize de zulümdür. Ashab-ı kiramı Bağdat'ta bir okulun talebeleri gibi görmek, Yemen'de çok değerli bir âlimin müritleri görmek onlara yine zulümdür, bize zulümdür. Ortada görmek zorundayız. Masum değil. Bizim gibi sıradan biri değil; göz önünde bir nesiller, örnek nesiller. Allah onlardan razı olsun.

On ikinci maddemizde ashab-ı kiramın menakıbını üç dört maddeyle özetlemek istiyorum. Menakıp: Onlar hakkında bize aktarılan faziletleri, üstünlükleri, güzellikleri demek, bunu kastediyorum. Ashab-ı kiramın bize aktarılmış menkıbeleri var. Kur'an-ı Kerim'de zikredilmeleri, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in sireti esnasında onlarla ilgili olan bölümler vesaire, hepimizin belki de pek çoğunu bildiğimiz özellikle meşhur hadis-i şeriflerde bize aktarılan bilgiler var.

Hadice annemiz radiyallahu anhanın ilk vahiy geldiği günkü dik duruşu, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemle beraber bu yola çıkan ilk mümin olması, mesela bir menkıbe bu. Ebu Bekir radiyallahu anhanın bir menkıbe yumağı adeta. Enes radiyallahu anhanın annesinin onu getirip teslim etmesi, onlarca biliyorsunuz. Belki “say” desek şu anda saymaya imkânımız yok ama herhangi bir Müslüman on sene yirmi sene camilerde vaaz dinlediyse, bir iki sene Riyâzü's-Salihin derslerine gittiyse ve onlarca sahabe fazileti dosyası oluşturacak bilgi sahibidir. Bunların toplamından bir şey ortaya çıkıyor: Ashab-ı kiram sıradan bir nesil değil göz önünde bir nesil ve onların birincisi Ebu Bekir, ikincisi filanca, derecelendirmeler, onlara hiç girmeden topluca ashab-ı kiramı bir bütün olarak ele aldığımızda onların menkıbelerinden çok ciddi sonuçlar çıkıyor. Bu sonuçları dört kalemde özetleyeyim:

Birincisi, yani on ikinci paragrafımızda dedik ki; ashab-ı kiramın kuş bakışı geçmiş tarihi izlendiğinde bir menkıbeler dosyası oluştuğunu görüyoruz. Yani sıradan, nüfus kâğıdında Müslüman yazıyor, namaz kılıyor, camiye gidiyor... mesela benim elli sene sonra, yüz sene sonra tarihim araştırılacak olsa Nureddin Yıldız; namaz kılar, hafızdı, konuşurdu vesaire, şurada şunu demişti, burada bunu demişti, bir sürü şey söylenir. Bunların ne kadarını Allah kabul etmiş, ne kadarı ihlâslıydı,

ne kadarı yuvarlama işlerdi, ne kadarı yerli-yersizdi; bunların hiçbirinin kararı yok. Mahşer yerinde bunlar belli olacak.

Ama “ashab-ı kiram” dediğimiz zaman, onların da hafızlığı vardı, namaz kılmıştı, hacca gitmişti. Onun için herhangi bir sahabe için de böyle şeyler var ama benim hakkımda parafe edilmiş tek bir cümle yok. Bir sahabe evinde hanımına ters bir cümle söylüyor, mescide geldiğinde Cebrail haber vermiş çıkıyordu. Göz önünde bir nesil. Onların göz önünde olması beraberinde artılarının ve eksilerinin onaylı artı ve eksi olması gibi bir sonuç getirdi.

On ikinci maddede bütün ashap dosyasını değerlendirdiğimizde, karşımıza dört ana başlık çıkıyor arkadaşlar. Bu dört ana başlık nedeniyle ashab-ı kiram hakkında “çıt” edemiyoruz, “çıt” edemiyorsun. Evet, hepimiz Âdem’in çocuklarıyız, hepimiz tarağın dişlerindeki eşitliğe göre eşitiz. Takvadan başka üstünümüz yok vesaire, bir sürü meziyetler. Bağdat’ta bir medreseden mezun olanla Şam’da bir medreseden mezun olan, Medine’de bir medresede mezun olan, hep aynıyız. Aynı kitabı okuyoruz, aynı hadislerle amel ediyoruz, aynı Kâbe’nin etrafında tavaf ediyoruz, ashap da öyle ediyor ama Allah ilk nesli adeta koruma altına almış. Bu sebeple dört farklı zaviyeden bu menkıbeleri topluyoruz.

Bu dört farklı zaviyenin birincisi; Allah Teâlâ ashab-ı kiramın dış eylemlerini ve iç dünyalarını övmüştür. Cihat ettiler, cihatlarını övdü. Mal getirip infak ettiler, o infaklarını övdü. Kalp dünyalarını övdü. Sadece dışarıdan izlenenler değil iç dünyalarında, kalplerindeki maneviyatın kalitesi de Allah Teâlâ’nın övgüsüne mazhar oldu. Peygamberi’nin övgüsüne mazhar oldu. Dolayısıyla ashab-ı kiramın menakıbına kuş bakışı baktığımızda bu büyük menakıp bilgileri içerisinde ashab-ı kiramın Allah Teâlâ tarafından övülmüşlüğü bulunduğunu görüyoruz. Ashab-ı kiramın bu övülmüşlüğü bizim reddedebileceğimiz kaynaklarda değildir. Kur’an’dadır, Peygamber aleyhisselamın sünnetindedir. Bulduğumuz bir tarih üzerine yorum yapmıyoruz biz. Önümüzdeki Kur’anımız üzerine yorum yapıyoruz. Mesela Fetih suresinin 29. ayeti:

أَشِدَّاءَ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءَ بَيْنَهُمْ

Uzun ayettir. Sadece onlarla ilgili bir bölümünü alıyoruz: “Kâfirlere karşı şiddetli, aralarında merhametlidirler.”

Bu bir referanstır kardeşlerim.

Sahabe kalitesinden söz ediliyor ve Kur’an onların küfre karşı tavizsiz olduklarını ama insan toplumu olarak kendi aralarında merhamet yüklü olduklarını söylüyor. Bu bir referans. Mesela Haşr suresinin 8. ayeti:

وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أَوْلِيَّكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

“Allah’a ve Resûlü’ne yardım ederler. Onlar doğrulardır.”

Yardımları da reklam için değil demek ki. Hem yardım etmişler, getirip Allah’a ve Resûlü’ne bir yardım vermişler veya elleriyle fiilen yardım etmişler, bu yardımı da yürekte yapıyorlar. Hem yardımına referans oluyor Allah hem de içteki temiz duygulara cevap veriyor. Haşr suresinin 8. ayeti. Bu paragrafta ne diyeceğiz dedik? İçleriyle dışlarıyla Allah onları tezkiye ediyor, övüyor. Sadece savaş manzaralarını değil iç dünyalarını da temizliyor Allah Teâlâ.

Mesela Haşr suresinin 9. ayetinde yine ashaptan söz ederken “Onlar verdikleri bir şey konusunda, ellerine geçen geçmeyen vesaire konusunda içlerinde bir dert taşımazlar.” diyor. Yani veriyor sonra da “gitti bizim malımız” demiyor. “Ve kendileri muhtaç olsalar bile mü’min kardeşlerini tercih ederler.” Burada hem verilen paranın büyük bir yardım olduğunu, bunun Müslümanlık olduğunu söylemiş oluyor Allah Teâlâ. Sonra da o parayı veren adamın kalbinin bu parayı verdikten sonra coştüğünü söylüyor. Burada ashab-ı kiramla bizim aramızda veya herhangi bir nesil arasında kıstas yapacak olursak yani “biz de Müslümanız, ashab-ı kiram da Müslüman” denirse benzeşme sadece “onlar bir kese dolusu altın vermişlerdir ben de bir kese dolusu altın getirdim, verdim” demekle olup bitmiyor. Çünkü Allah Teâlâ onları överken ne diyor; “Bir kese dolusu altın verdiler. Eve dönünce de ‘oh be, bir kese dolusu altın verdik elhamdülillah be, bu da bize nasip oldu’ diye seviniyorlar” diyor.

Mü’min kardeşine veriyor, hâlbuki kendisi muhtaç. Çoluk çocuğundan kesiyor belki, mümin kardeşine veriyor. Kıstas yapılacağı zaman biz, kendimizi ashab-ı kiram düzeyinde Müslümanlığımız ne oranda diye kıstas yapacağımız zaman, “ramazan-ı şerifte iftar verdik biz de, tamam demek ki kapasitemiz aynı” deyip bitirecek bir durumda değiliz. Verdikten sonra, belki de kendi ihtiyacı dahi bulunduğu hâlde verdikten sonraki iç duygular da Kur’an’ın teminatı altında ashab-ı kiram için. Veriyor, sanki almış gibi mutlu oluyor. Biz de belki veriyoruz. Gerçi bu kıyamete kadar bir daha kimse yapmayacak anlamında değil. Kalite ashab-ı kiram kalitesidir. Allah onlardan razı olsun. Kıyamete kadar nice kulları Allah’ın, verecekler, vermekten mutlu olacaklar. Namaz kılacaklar, Ebu Bekir gibi sabaha kadar gözyaşı içerisinde namaz kılacaklar. Belki böyle kulları da bulunacak ama referans olarak Allah’ın tezkiyesi altında olan bir nesil onlar. İnşallah kıyamete kadar pek çok nesil gelecek. Gençler, kadınlar, ihtiyarlar, yaşlılar herkes ihya edecek belki de bu duyguyu. Ama “Allah’ın teminatı altında” “evet, bunlar razı olunmuş kimselerdir” denen sadece ashab-ı kiramdır. Allah onlardan razı olsun. On ikinci maddenin birinci bölümü bu.

İkinci bölümü; Allah Teâlâ onları dış, yüzeysel amelleri ile ve iç dünyaları ile referans ettikten sonra, övdükten sonra, karşımıza örnek olarak çıkardıktan sonra bakıyoruz ki ortaya Allah’ın razı olduğu bir nesil çıkmış, ikinci madde olarak. Razı olduğu bir nesil çıkmış, onlara sevaplar vermiş ve cennet vaat etmiş hepsine. Rıza, sevap ve cennet. Ashap üç şeye ulaşmışlar. Razı olmuş Allah onlardan, en büyük nimet. Allah’ın razı olduğu nesil. Sevapları adeta hesapsız kitapsız toplayıp gitmişler ve وَعَدَهُمُ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ her birine Allah güzel bir son vaat etmiş.

Nedir o güzel son? Cennet. Genel bilgilerimizdendir, ashab-ı kiramın umumu hakkında Allah’ın cennet vaadi vardır ama onu hakkında ise adeta koltuk numaraları belli bir vaat vardır. Cennetteki yerleri bile ayarlanmış şekildedir ama umumuna umumî bir cennet vaadi vardır. Onuna ise isim verilerek vaat vardır. Onu dışında da cennet kelimesi anlamına gelecek büyük vaatler, müjdeler vardır. Netice olarak ashab-ı kiram ciddi bir şekilde Allah’ın rızasına kavuştular, sevap denen şeyi topladılar, cennet vaadini alıp gittiler. Ashabın on ikinci maddede nesini toparlıyoruz? Ashab-ı kiramın bize intikal eden menkıbelerinin topluca değerlendirmesini yapıyoruz.

Ashab-ı kiram bu noktada menkıbeleri ve yaşantılarının Müslümanca değerlendirilmesi açısından ele alındıklarında haklarında geçirilen bir anlatım yok. Bakıyoruz ki Kur’an-ı Kerim’de Rabbimiz sonradan gelen mü’min kullarına önceki mü’min kardeşlerine dua etmelerini, istiğfar etmelerini emrediyor.

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ

“Bizden önce iman etmekle şereflenen kardeşlerimizi mağfiret buyur ya Rab” diye dua etmelerini istiyor. Kur’an’ın açık emri. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’e bakıyoruz, ashab-ı kiramın hayırlı adlarının yâd edilmesini vasiyet ediyor. Ashab-ı kiramın hakkında ileri geri konuşulmamasını emrediyor. Hatta sahih hadis-i şeriflere bakıyoruz, ashab-ı kiramın tamamı değil Ensar hakkında bile, sevmek sevmemek söz konusu olduğunda Ensar’ı sevmeyi iman alameti, Ensar’a buğz etmeyi de nifak alameti olarak saydığını görüyoruz. Bundan da üçüncü madde olarak karşımıza çıkıyor ki; biz sonraki kuşaklar olarak ashab-ı kiram hakkında böyle ortada bir tavır sergileme hakkına sahip değiliz. Gelmiş geçmiş kuşaklar, ashab-ı kiramdan sonrakiler için bunlar. Ashab-ı kiramı Allah övdüğü gibi müminlerin de ashab-ı kiram hakkında hayırlı şeyler söylemelerini istiyor.

Burada belki kırmızı kalemle not edilecek bir çizgi var. Ashab-ı kiram, sık sık söylüyoruz, melekler gibi bir hayat yaşamadılar. İnsanlar gibi yaşadılar. İnsanlar gibi yaşadıkları için de sıkıntıları oldu, yanlışları oldu, hataları oldu. Tövbe ettiler, özür dilediler, helâllik aldılar, namaz kazaya bıraktıkları oldu, kebâir denecek günahları işleyenleri oldu, pot kıranları oldu. Bütün bunları bildiği hâlde Allah Teâlâ ve Peygamberi, bu sözler konuşuluyor burada. Gökteki yüz bin melek hakkında konuşmuyoruz. Mekke’deki ve Medine’deki yüz bin sahabeyi konuşuyoruz. Her şeye rağmen, bütün insanî sıkıntılarına, streslerine, insanî kimlikten oluşan hatalarına rağmen onlar hakkında istiğfar etmek zorundayız. Saygılı davranmak zorundayız. Ensar’dan birisine nefret taşımak nifak alametidir; sevmek müminlik alametidir her şeye rağmen.

Ve dördüncü paragrafımız; bu birinci, ikinci, üçüncü maddede saydığımız şeyler doğal olarak onların bütün nesillerin en hayırlısı olmasını getirdi beraberinde. Bütün nesiller arasında. Yani her yüz seneyi bir nesil kabul edelim, çok kaba bir rakamla yüz sene olmayabilir bu nesil ama çağ ifadesiyle kabul edelim, bugün İslam’ın on dört nesli var demektir. On dört asır geçmiş İslam geleli beri. Bu on dört neslin, kuşağın kesinlikle en iyisi ashab-ı kiramdır. İnşallah dünyada bin sene, beş bin sene, ne kadar daha ömrü varsa dünyanın, bütün bu dönemler içerisinde hiçbir zaman ashab-ı kirama muadil bir nesil olamayacaktır.

Birinci, ikinci, üçüncü maddeler bunu zorunlu hâle getiriyor. Ashab-ı kiram bu ümmetin, ümmet-i Muhammed’in her zaman bir numarasıdır. Ve her zaman bu ümmetin din konusunda son noktasıdır, örnek noktadır. Yüzde yüz peşinden gidilebilecek nesil sahabe neslidir. Hiçbir zaman, hiçbir çağda filan hoca efendi, filan vakıf mensupları, filan şeyh efendi, filan ekol, neyse, adını ne verirsek verelim, hiçbir şahıs ve hiçbir kitle yüzde yüz peşinden gidilebilir, teminatı Allah olan kitle ve şahıs olmayacaktır. Bu, bir daha kıyamete kadar Hasan Basrî gelmeyecek, Fudayl bin İyad gelmeyecek, Bağdadî gelmeyecek demek değildir. Gelecek çünkü Allah dinini hiç yalnız bırakmayacak.

Sonraki derslerimizde göreceğiz inşallah; dönem dönem Allah mücedditler gönderecek. Bu mücedditler, İslam’ı orijinaline taşımaya çalışan kadrolar demektir genel anlamıyla. Muhakkak olacak ama hiçbir müceddit, hiçbir kadro, hiçbir çalışan bereketli insan ashab-ı kiram gibi mübarek ve yüzde yüz teminatlı olmayacaklar. Ashab-ı kiram ise nesil olarak, bu çizdiğim çok önemli bir dairedir, nesil olarak güvenli nesildir. Filan sahabe, filan konuda yanlış ve yanlış iş yapmış olabilir. Bütün bu teminatlar bireysel değil ashab-ı kiram için, ashab-ı kiramdan birinci, ikinci, üçüncü, filan şahıslar için değil blok olarak, kitle olarak ashab-ı kiramı konuşuyoruz biz burada.

Eğer öyle olsaydı, yani böyle değil de bireysel teminatta olsaydı, o zaman Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden sonra bir tür peygamberliği devredilmiş olurdu Ebu Bekir’e, ondan sonra Ömer’e, ondan sonra Osman’a, ondan sonra Ali’ye, radiyallahu anhüm cemian. Ve bu büyük bir şekilde

ümme-i Muhammed'in insandan insana tevarüs eden adeta bir nevi nübüvvet halkasını devam ettirme gibi bir durum olurdu. Öyle değil, ashab-ı kiram, kitle olarak Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin dinini ve davasını sahiplendiler. Bütün bu teminatlar ashab-ı kirama kitle olarak verilmiştir. Şahıs olarak hep vurguluyoruz, masum değildiler. Nihayetinde insandılar. İnsan olmanın doğası neyi gerektiriyorsa o şekilde yaşadılar. Allah onlardan razı olsun.

Evet, on ikinci maddede bir şeyi vurguladık; ashab-ı kiramın menakıbına baktığımızda bazı şeyler bizim havsalamızın, beyin gücümüzün kaldıramayacağı çapta olabilir. Mesela, örnek zikredeyim; Osman ibni Affan radiyallahu anhin bir rekât namaz kılarken Hacerü'l-Esved'in yanında, namazın bir rekâtında Kur'an'ı hatmettiğine dair rivayetler var. Şimdi ben hafızım, seri konuşan, okuyabilen birisi değilim. Ama çok hızlı okuduğum zamanlar on yedi, on sekiz dakika sürüyor bir cüz okuyuşum. Normalde de yirmi beş dakikadan önce bir cüz okumuyorum. Ama böyle bazen cüzü çabuk bitireyim, ezana yetişeyim filan gibi olduğu zaman on yedi, on sekiz dakikada ancak caiz olacak kadar okunabiliyor mesela. On dakikada bir cüz okunsa o tecvidin çiğnendiği bir okuma olur.

Yani öyle bir kıraat caiz olmayacak kıraat olabilir. Şimdi ortalama bir cüzü Osman ibni Affan radiyallahu anh, insan olarak ne kadarda okuyordu dersek, bize intikal eden Kur'an okuyuşunda en seri bir şekilde on beş dakika bir cüzün okunuşu olur. İnsin insin on dakika olsun. Bu, üç yüz dakika yapar değil mi? Oturup Kur'an-ı Kerim'in otuz cüzünün bitmesi; ayaküstünde tek rekâtta. Şimdi rivayeti reddedeceğiz. "Yok böyle bir şey" diyeceğiz. Daha sonra Ebu Hanife yapmış bir benzerini, "olmaz bir şey" diyeceksin. Bunu şimdi hesabı kitabı kolay yapılır diye örnek verdim. Ashab-ı kiramdan bu tür menkıbeler geliyor bize. Halid bin Velid radiyallahu anha bakıyorsun. Sanki kraker kırır gibi elinde kılıç kırmış. Elinde altı tane kılıç kırıldı, diyor. Birileri de diyor ki altı değil beş o. Sanki bir tanesi kolay kırılıyor da. Yani kırıldı derken çit diye kraker kırıyor. Cihat ederken, dövüşürken kılıç parçalanıyor elinde. Kol parçalanmıyor kılıç parçalanıyor, çelik gidiyor kemik duruyor. Ne acayip insan bunlar. Şimdi Osman radiyallahu anhin bir rekâtta Kur'an'ı hatmetmesi gibi bir benzeri de elinde bu adamlar kılıçlar parçalanıyor. Araba ile gidiyor, sanki uçakla gidiyor gibi şöyle sabah namazında çıkıyor, iki bin kilometre yol gidiyor. Orda bir şey yokmuş gibi akşam geri dönüyor. Bir ay yol gidiyor, bir ay geri geliyor.

Ashab-ı kiramdan bize intikal eden, bugün insan olarak bizim anlamakta zorlanacağımız şeyler var. Reddetmek akidemize ters düşüyor. Çünkü reddetmek furyasını başlatırsan bu reddettiğin şeylerin arasında Kur'an'a varıncaya kadar pek çok şey gider, Allah muhafaza buyursun. Kabul edince beyin zorlanıyor. Çünkü biz bilgisayarın tuşuna basınca her şeyin hemen halledileceğini kabul eden bir nesiliz. Osman radiyallahu anh yaptı mı sıkıntı oluyor.

Burada bu dört maddeyi bunun için özetledim. Karşımızdaki nesil, göz önündeki nesil. Bu nesil için Allah Teâlâ'nın lütfu ve ihsanı farklı. Bunlar için zaman daha bereketli mi? Olabilir. Osman radiyallahu anh, Hacerü'l-Esved'in kenarında iki rekât namaz kılmak için niyetlendiğinde adeta bu dünyadan kopup gitmiş olabilir. Allah için zor şeyler değil bunlar, böyle bir şey demiyorum. Böyle bir bilgi yok elimde. Ama yani ben inanırım ki Osman ibni Affan için onun şahsında hayat bir nebze durabilir. Osman hatmi bitirince iş devam ediyor olabilir. Kur'an-ı Kerim'i başka türlü zihninden yuvarlamış, okumuş olabilir.

Bu, onun Kur'an-ı Kerimi hatmetmesi, Halid'in elinde şöyle kılıçların kraker kırılır gibi kırılması... Bunlar diyelim ki olmasa da olur şeyler zaten. Ama Kur'an'ın hiç tartışılmayacak kadar alenî

ve açık ifadelerle beyan buyurduğu başka şeyler var. Medine'deki kardeşlik sahneleri yedi kılıç kırmaktan zor şeyler.

يُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ

“Kendisi evinde, çocukları açken mü'min kardeşine sofrasını veren adamlar bunlar” diyor.

إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبَّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا

“Biz, her şeyin çok dehşet olacağı bir zaman Rabbimizden korktuğumuz için” deyip sofrasındaki, çömleğindeki tek yiyeceğini iftar etmek üzere iken götürüp veren bir adamdan söz ediyor Allah, Kur'an'da.

Sofraya oturmuşlar, iftar edecekler, Medine'nin o kavurucu sıcaklığında oruç tutmuşlar, iftarı beklerlerken kapı vurulmuş, Allah için bir şey verin, açız, diyor birisi. Sofrasında eşi ile, çocukları ile yiyeceği şeyi alıyor, çömleği “buyur” diyor. Allah razı olsun, teşekkür ederiz deyince “teşekküre ne gerek var, biz kıyamet gününün korkusundan verdik bunu” diyor. Burada bir noktayı vurgulamak istiyorum: Bu sahne var ya, bu iftar sofrasında yiyeceğin tek çömlek bir çorba, o da kim bilir ne çorbası yani kebab değil nihayetinde, bunu sen bir günlük oruçlu olduğun hâlde tanımadığın birisi kapıyı vuruyor ve ona veriyorsun, bu var ya, bunun Kur'an'la sabit böyle olduğu.

İnsan suresinin hemen ortasında bu ayet var, böyle olmuş yani hayal değil bu. Osman ibni Affan radiyallahu anhin bir rekâta Kur'an'ı hatmetmesini beyin zorla kabul ediyor ya, “Bu nasıl oluyor?” diyor, iftar sofrasındaki tek çömlek çorbanı vermek bundan kolay değil arkadaşlar. Onu yapan kafa hatim de yapar işte. Bir rekâta da yapar, secdede de yapar o. Çünkü bize göre “Nasıl hatmetmiş?” diyorsun, önünde aç olduğun hâlde çorbayı ver bak, nasıl hatim yapıyor o zaman. Bu örneklerden yüz tane sayabiliriz burada. Hepimizin bildiği şeyler bunlar.

Burada beynimizi zorlamak istiyorum ben. Ashab-ı kiram bugünkü büyük bolluk, dünyanın servetini koyacak bir yer bulamadığı çağında bile tefekkür etmekte zorlanacağımız şeyi yapan bir nesildir. Bu Allah'ın kitabı ile sabit bir şeydir. Peygamber aleyhisselamın sünneti ile sabit şeylerdir. Ashab-ı kiramı uçuk kaçık, gökte dolaşan melekler gibi görenler de zalimdirler; ashab-ı kirama zulmetmektedirler. Ashab-ı kiramı -bütün bu muhteşem büyük kimliklerine rağmen- ulu orta ilkokul arkadaşları gibi konuşup tartışmaya kendilerini hak sahibi görenler de zalimdirler. Biz ise ashab-ı kiramı ortada görüyoruz.

Allah'ın onlara tanıdığı hakları teslim ediyoruz, Allah hepsinden razı olsun, diyoruz. Ne mübarek adamdılar, ne güzel işler yaptılar. Bütün ashab-ı kiramla ilgili yüzlerce duyacağınız menkıbede bu temel dört prensibi unutmayınız arkadaşlar. İçleri dışlarıyla Allah'ın referansı altındadırlar. Bu referansın karşılığı olarak Allah onlara “razıyım sizden” dedi ya, daha ötesi var mı bu dünyanın? Bırak cenneti, bırak cehennemini ya! رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ Tamam ya. Cennet o Allah'ın razı olduğu şeyin içinde belki iki nokta bile değil. Allah onlardan razı oldu. Sevabını vaat etti. حُسْنَى Cennet vaat etti Allah.

Ve bizi de rahat bırakmıyor Allah. “Onlar öyleydi, siz işinize bakın” demiyor. “İstiğfar edeceksiniz” diyor. Kıyamete kadar milyonlarca mü'min gelecek, o bir rekâta Kur'an'ı hatmeden adamlara, elinde kılıçlar parçalananlara, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in aslanı olarak meydanlarda cenk eden Ali'lere istiğfar etmek zorundadır bu ümmet. Neden? Onların baştaki çilesi

kıyamete kadar “Allah” deme imkânı sağladı bize. Önceki ümmetler Allah lütfetseydi de bu meziyetleri peygamberlerine gösterebilirlerdi, gösterebilirlerdi, saat başı bir peygamber gelmezdi yeryüzüne.

Elbette Allah'ın kaderi ile oldu her şey. Ama önceki peygamberler bir Enes ibni Malik görmediler önlerinde hiç, Ebu Bekir bulamadılar. Allah Ebu Bekir'lerden, Enes'lerden, Osman'lardan, Ali'lerden ebediyen razı olsun. İşte bu Allah'ın emridir bize. İstiğfar edeceksiniz. Peygamber aleyhisselam kendi soyu olan Kureyş değil Medineli Ensar'ı bile sevmeyi iman alameti, buğzetmeyi de münafıklık alameti görüyor. Bunun için de neticede diyoruz ki; biz ashaptan söz ettiğimiz zaman bu ümmetin en hayırlı neslinden söz ediyoruz. Sıradan Ahmet'ten, Mehmet'ten söz etmiyoruz. En hayırlı nesilden konuşuyoruz. En hayırlı nesilden de en güzel sözlerle konuşulur. Evet, on ikinci maddemiz bu.

On üçüncü maddemize geçiyoruz. Burada bir miktar geniş bakış açısıyla değerlendireceğimiz bir başlık açacağım kardeşlerim. Derin bir 'of' çekmek istiyorum. Bu sözü söylerken de içim parçalanıyor. Bugün ümmet-i Muhammed'in ashabi hakkında onlarca, belki yüzlerce doktora, mastır tezi, ilmî denemeler araştırma Batı ülkelerinde yapılmıştır. “Ne güzel” diyemeyeceğim. Ne güzel değil! “Müslüman olmayanların Medine'de yaşamış bir sahabe hakkında araştırma yapması hakkı değildir” diyecek kadar geri zekâ da değilim. Araştırır adam, ben de onların azizlerini patriklerini araştırırım. Bir sıkıntı yok, hiçbir sıkıntı yok. Gizli saklısı yok ashab-ı kiramın zaten. Aman araştırırlarsa dosyaları açılacak mı ashab-ı kiramın, böyle dertleri yok ki. Ama ortalama iki yüz elli, üç yüz senedir Batı dünyası, adım adım ashab-ı kiramı didik didik ettiler. Böylece Peygamber aleyhisselamın hadis-i şeriflerini de kelime kelime denecek kadar geniş bir şekilde ele aldılar. Buna itirazım yok. Allah hidayet nasip etsin, der, kapatırım.

Ama kardeşlerim bugün onların bu araştırma tarzı, bu çalışmaları Müslümanlar'ın da önünde doküman hâline geldi. Ali ile Muaviye arasındaki -radiyallahu anhüma- bir tartışma İtalya'da, Londra'da Müslüman olmayan bir araştırmacı tarafından araştırılır, buna bizim diyecek bir şeyimiz yok. “Ben de onun Avrupa'daki iç savaşlarını araştırıyordum zaten” derim. Ama Buharî'de hadis bulmuş gibi, İbni Mâce'de bir rivayet bulmuş gibi Müslüman bir ilim adamı o Avrupalı'nın yaptığı çalışmayı okuyup benim önüme getirirse buna dayanmam. Okumasına da bir şey demem, okunur, kitaptır yazılmıştır. Ama benim şu bahsettiğim, on ikinci maddede bahsettiğim ashabi bir Hıristiyan'ın hatta bir Yahudi'nin kaleminden tanımayı kabul edemem. Yokum ben o zaman. Bu çıkışım nereden kaynaklanıyor? İki noktadan kaynaklanıyor kardeşlerim

Birincisi; ben Müslüman'ım elhamdülillah. Tarihimden coğrafyama, matematiğimden biyolojime, mutfağımdan oturma odama, iş yerinden seyahatteki bindiğim arabama kadar her şeyim akide süzgecinden geçerek yaşanır, inanılır, yazılır, çizilir. Bir Müslüman olarak benim akidemle ilgisi olmayan ne olabilir bu dünyada benim için? İmanım, akidem hangi olayı bilimsel diye bir kenarda bırakabilir? Soru.

İkinci soru; Batı, matematik de dâhil hangi konuyu yüzde yüz objektif araştırmış, ortaya koymuştur ki tarihî, dinî bir konuyu, ümmet-i Muhammed'in ilk neslini gerçekten orijinal, adaletli bir gözle araştırıp ortaya koysun? Batı güvenli bir yapı mıdır? Batı üniversiteleri ne kadar ilmîlik karakterine sahip olabilir ki? Kendilerine merhametleri olmaz bunların. Ashab-ı kiram, benim imanım ile ilgili bir konu. Benim ashab-ı kiramı imanımın dışına taşımam mümkün değil. Evet, imanın esaslarından biri ashab-ı kirama iman etmektir diye bir madde yok. Ama ashab-ı kiram benim imanımı

oluşturan yapının harcında var. İşçi, iş emeği var ashab-ı kiramın bu işte. Benim imanıyla, ibadetlerimle birinci dereceden bağlantılı bir işi ben imanıyla ortak paydası bulunmayan birinden ne kadar öğrenebilirim? Bu şöyle bir itirazla çürütülemez –benim zihnimde çürümez: “Adamları görmüyor musun uzaya nasıl çıktılar?” Bunlar çok köylüce bir cevap. “Uzaya çıkmadılar” demiyoruz biz. Uzaya çıktılar ama dünyaya hâlâ petrolünden bakıyorlar. Hâlâ bir uzay cismi olarak göremediler dünyayı. Uzayın ötesine de gitseler hâlâ onların hayatı paradan ibaret. Avrupalı, Amerikalı, şuralı buralı olması bir şeyi değiştirmiyor. Konumuz da bizim bir uzay çalışmasında Avrupalı’yı benimsemek benimsemek konusu değil. Böyle köylüce, böyle hiçbir şeyden anlamıyor gibi itham edilecek bir mantıkla herhâlde bakmıyoruz bu meseleye.

Akidemiz açısından, imanımızla bağlantılı bir konu olduğunda “bunu imanıma karşı hiçbir zaman esnemeyecek bir inadin sahibinden alamam ben” diyorum, alamam. Ashab-ı kiram konusunda çok iyi araştırma yapmış olabilirler. Bu, benim güvenimi hiçbir zaman oluşturmaz, tazelemez. Bu kadar basit. Peki, buradan hangi noktaya geliyoruz? Ashab-ı kiramın üzerinden oluşmuş bugün Şiilik gibi benzeri yani en iyi bildiğimiz, en yaygın isim Şiilik, onun karşısında toplu bir cephe adı olarak ‘ehl-i sünnet ve’l cemaat’ bizim iç dünyamıza ait, deyim yerinde ise hani böyle bir benzetme olsun diye söylüyorum, ailevî sorunlardır bunlar. Ümmet-i Muhammed’in kıyamete kadar karşılaşacağı, Peygamber Efendimiz’in haber verdiği konular bunlar. Bunları biz Batılı bir adamın araştırmalarından objektifmiş, sübjektifmiş... öğrenemeyiz. Biz bir ümmetiz. Ashab-ı kiram bu ümmetin ilk nesli, güven kapısı. Örnek nesil, en hayırlı nesil.

Ashabın Anadolu’da dedeleriyle savaştığı insanların, ashabın topraklarından kovaladığı insanların torunlarından ashabı öğrenemeyiz. Bu noktada bilimselliğim yoktur. Asla yoktur. Böyle bir bilim kabul etmem. Çünkü din, akide benim bilim film denen şeyden önceye aldığım bir isimdir. Akidem benim değişmez, bilime teslim olmaz bir ilkenin adıdır. Bazı mü’min kardeşler bu şekilde bunu telaffuz etmeye çekiniyor olabilirler. Hür bir dünyada yaşıyoruz ya hani, ben de böyle düşünüyorum.

Ben ashabımı, ümmet-i Muhammed’in ilk neslini bu ümmetten öğrenirim. Bu ümmetten olmayandan öğrenmem. Bu ümmetin uleması olmayandan öğrenenden de almam. Çözemezsem bazı sorunları, mecbur değilim çözmeye zaten. Çözmek zorunda değilim. Çözmem, öyle durur onlar. Ne zaman hallolur? Olmasın. Ben ashab-ı kiramın iliklerini çözmek zorunda değilim ki. Ashab-ı kiram beni blok olarak bağlıyor. Ben blok olarak tebcilimi yapıyorum, hürmetimi yapıyorum, Rabbimin emrettiği şekilde onlar için istiğfar ediyorum. Ensar’ıyla, Muhacirler’iyle seviyorum. Rabbimden beni onlarla beraber kılmasını, beni kapılarında tutmasını niyaz ediyorum. Benim için sorun bitmiştir. Bilmem Corc, Curc, filanca şu kitabında şöyle diyormuş, demeye devam etsin. Hiçbir sakıncası yok. Düşmanım da değil, borçlum da değil, alacaklım da değil. Her şeyi diyebilir. Ben kabul etmek zorunda değilim. Kütüphaneme de koyamam.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.